

NAMANGAN VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

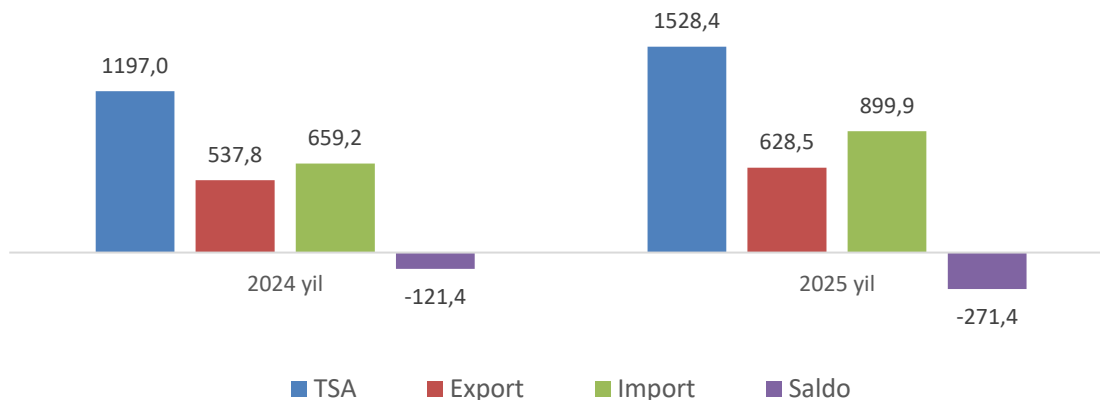
2025 yil yanvar-noyabr oylari uchun dastlabki ma'lumot

- I. Tashqi savdo aylanmasi
- II. Eksport hajmi
- III. Import hajmi
- IV. Metama'lumotlar

I. TASHQI SAVDO AYLANMASI

2025 yil yanvar-noyabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 1 528,4 mln AQSH dollariga yetdi va 2024 yilning yanvar-noyabr oylariga nisbatan 331,5 mln AQSH dollariga yoki 27,7 % ga ko'paydi.

Tashqi savdo aylanmasi (mln AQSH dollari)

TSAda eksport hajmi 628,5 mln AQSH dollariga (2024 yilning yanvar-noyabr oyiga nisbatan 16,9 % ga ko'paydi) va import hajmi 899,9 mln AQSH dollariga (36,5 % ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida –271,4 mln AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

1.1- jadval

**Namangan viloyatida yirik hamkor davlatlar
bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi (mln AQSH dollari)**

Davlatlar	2024 y.	2025 y.	O'sish % da
Rossiya Federatsiyasi	392,9	489,0	124,5
Xitoy	277,8	401,2	144,4
Qozog'iston	70,1	85,9	122,5
Hindiston	67,2	113,3	168,5
Turkiya	64,8	77,8	120,2
Germaniya	41,9	44,2	105,5
Qirg'iziston	72,7	45,4	62,5
Belarusiya	31,1	42,8	137,8
Koreya Respublikasi	20,2	19,7	97,6
Pokiston	10,3	21,6	2,0m
Tojikiston	9,2	20,7	2,2m
Eron	7,9	14,6	185,2
Italiya	8,9	9,3	104,2
Turkmaniston	10,5	12,5	118,6
Fransiya	11,5	13,6	118,3
Afg'oniston	7,8	11,8	150,4
Polsha	12,3	7,8	63,5
Ukraina	7,1	8,1	113,6
AQSh	1,2	4,5	3,6m
Litva	2,3	3,7	158,6

Namangan viloyati jahonning 78 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (32,0 %), XXRda (26,2 %) Qozog'istonda (5,6 %), Hindistonda (7,4 %) va Turkiya (5,1 %) qayd etilgan.

II. NAMANGAN VILOYATINING EKSPORTI TARKIBI

2.1- jadval

Tarkibi	Mln AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da 2025 y.	ulish % da
	2024 y.	2025 y.		2025 y.
Jami eksport	537,8	628,5	116,9	100
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	89,2	150,2	168,5	23,9
Ichimliklar va tamaki	1,9	2,3	119,9	0,4
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	8,3	5,9	71,1	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,3	8,8	2,0m	1,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,6	0,3	51,5	0,0
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	7,4	5,8	77,6	0,9
Sanoat tovarlari	244,4	275,8	112,8	43,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	51,0	15,1	29,7	2,4
Turli xil tayyor buyumlar	115,6	146,6	126,7	23,3
Xizmatlar	4,8	7,1	147,9	1,1
Boshqa tovarlar	10,2	10,7	104,4	1,7

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 92,0 % ni tashkil etib, asosiy ulush sanoat tovarlari (43,9 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (23,9 %), kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (0,9 %) va turli xil tayyor buyumlar (23,3 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

NAMANGAN VILOYATINING yirik eksportyor hamkor davlatlari
(mln AQSH dollari)

Rossiya Federatsiyasi	387,7
Xitoy	44,9
Qozog'iston	26,8
Turkiya	27,6
Pokiston	19,4
Germaniya	18,0
Qirg'iziston	17,3
Tojikiston	13,9
Belarusiya	6,7
Koreya Respublikasi	0,4

2025 yil yanvar-noyabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya (61,7 %), Qozog'iston (4,3 %), Turkiya (4,4 %), Pokiston (3,1 %), XXR (7,1 %), Qirg'iziston (2,7 %), Germaniya (2,9 %) va Tojikiston (2,2 %) kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 88,4 % ni tashkil etdi.

Namangan viloyatining xsst bo'yicha eksporti tarkibi (2-xonali)

2.2- jadval

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
0	Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	150 241,9	168,5
0	Tirik hayvonlar	878,7	194,5
1	Go'sht va go'sht mahsulotlari	107,2	0,0
2	Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	6 840,9	136,9
3	Baliq (dengizdan tashqari sut emizuvchilar), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suv umurtqasizlari va ulardan tayyorlovlar	286,9	103,0
4	Don va ulardan olingan mahsulotlar	2 742,2	116,1
5	Sabzavot va mevalar	138 753,8	171,9
6	Shakar, shakar mahsulotlari va asal	27,7	17,4
7	Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	428,8	2,3m
8	Hayvonlar uchun yem (iyuldanmagan donlardan tashqari)	158,7	3,7m
9	Turli oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	16,9	0,0
1	Ichimliklar va tamaki	2 251,4	119,9
11	Ichimliklar	2 251,4	134,2
12	Tamaki va tamaki mahsulotlari	0,0	0,0
2	Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	5 875,0	71,1
22	Moyli urug'lar va moyli mevalar	1 908,6	2,7m
23	Natural kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va regeneratsiyalangan rezina)	77,6	40,1
24	Tiqin va yog'och materiallari	26,1	0,0
26	To'qimachilik tolalari (topsa va boshqa chesanoy jundan tashqari) va ularning chiqindilari	3 478,9	60,1
27	O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	80,5	2,6m
29	Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo va materilallar	303,3	19,6

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
3	Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	8 806,6	2,0m
32	Ko'mir,koks va briketlar	0,0	0,0
33	Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	8 806,6	2,0m
4	Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	301,5	51,5
42	O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	301,5	51,5
43	Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar	0,0	0,0
5	Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	5 772,2	77,6
51	Organik kimyo moddalari	31,5	0,0
52	Noorganik kimyoviy moddalar	924,6	167,7m
53	Bo'yash va tanish moddalar va bo'yoqlar	71,4	100,1
54	Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	4,0	1,0
55	Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualet preparatlari, pardozirovchi va yuvish vositalari	253,2	82,4
56	O'g'itlar (272-guruhga kiritilganlardan tashqari)	202,7	0,0
57	Birlamchi shakldagi plastmassalar	180,1	0,0
58	Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	61,5	180,9
59	Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	4 043,1	61,0
6	Sanoat tovarlari	275 768,8	112,8
61	Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	10 713,9	88,4
62	Boshqa joyda tasniflanmagan kauchuk mahsulotlar	102,0	32,6m
63	Probka va yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	43,7	2,2m
64	Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	172,1	132,5
65	To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	253 892,7	113,0
66	Noruda qazilmalardan olingan mahsulotlar	4 511,6	2,5m
67	Cho'yan va po'lat	24,6	37,4m
68	Rangli metallar	57,9	244,3m
69	Metallardan tayyorlangan buyumlar	6 137,6	105,5
7	Mashinalar va transport asbob-uskunolari	15 149,8	29,7
71	Energiya generator mashinalari va asbob-uskunalar	1,2	0,0
72	Aniq tarmoqlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	931,2	171,0
73	Metallarga ishlov berish mashinalari	796,2	64,2m
74	Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	341,3	69,0
77	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	12 828,2	63,9
78	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	251,7	52,3m
8	Turli xil tayyor mahsulotlar	146 559,8	126,7
81	Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	50,1	28,8
82	Mebel va uning detallari, ko'rpa-to'shak anjomlari, matratslar, matratslar uchun tayanchlar, yostiqlar va to'ldirilgan shunga o'xshash mebel	102,3	57,1
83	Yo'l jihozlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	423,0	161,5
84	Kiyim-kechak buyumlari va kiyim-kechak anjomlari	142 568,7	125,0
85	Poyabzal	40,2	13,2
87	Maxsus, ilmiy va nazorat priborlari va apparatlari	17,8	3,9m
88	Fotografik apparatlar, asbob-uskunalar, sarflash materiallari va optik buyumlar; soat	0,0	0,0
89	Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	2 472,6	164,2
9	Boshqa tovarlar	17 794,8	3,7m

2025 yil yanvar-noyabr oylarida 98,2 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2024 yilning mos davriga nisbatan 142,0 % yoki 29,0 ming tonnaga ko'paydi.

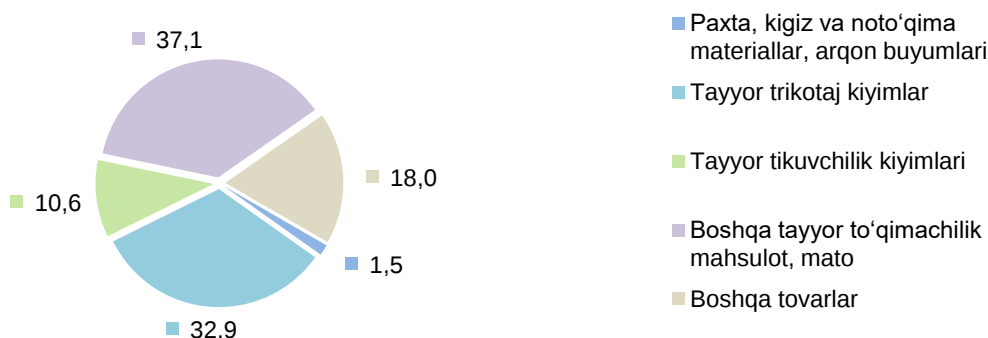
Mevalar va sabzavotlar eksporti

2.3- jadval

	Miqdori, tonnada	Ming AQSH dollar	Hajmiga nisbatan, o'sish sur'ati
Jami	98 253,4	85 225,7	137,8
mevalar va rezavorlar	10 683,1	10 534,1	120,9
<i>quritilgan uzum</i>	4 775,8	4 832,2	3,8m
<i>qovun mahsuloti</i>	439,1	81,3	41,9
<i>Uzum</i>	859,6	519,5	13,4
<i>quritilgan o'rik</i>	2 762,2	4 117,0	3,5m
<i>Xurmo</i>	786,8	409,1	20,2
<i>olma</i>	1 059,7	575,0	3,6m
Sabzavotlar	36 211,8	12 539,4	136,5
<i>piyoz</i>	19 655,5	4 795,0	2,2m
<i>karam</i>	9 628,9	3 828,8	4,6m
<i>pomidor</i>	2 694,1	2 765,3	47,4
<i>sabzi</i>	2 832,8	506,1	175,7
<i>bodring</i>	331,6	296,3	6,8m
<i>rediska</i>	1 069,0	347,8	7,5m
<i>loviya</i>	2 689,3	3 788,6	41,1m
<i>mosh</i>	27 497,2	27 363,6	178,0
<i>yong'oq</i>	2 331,6	9 570,9	141,3
boshqalar	18 840,3	21 429,1	98,7

2025 yil yanvar-noyabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 85,2 mln AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2024 yilning mos davriga nisbatan 137,8% ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 13,6 % ni tashkil etdi.

To'qimachilik mahsulotlari eksporti ulushi

2025 yil yanvar-noyabr oylari yakuni bo'yicha 328,3 mln AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 52,2 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 22,4 % ga ko'paydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor to'qimachilik mahsulotlari (37,1 %), tayyor trikotaj kiyimlar (32,9 %) asosiy ulushni egallagan.

III. NAMANGAN VILOYATINING IMPORTI

2025 yilning yanvar-noyabr oylarida import hajmi 899,9 mln AQSH dollariga yetdi va 2024 yilning mos davriga nisbatan 36,5 % ga ko'paydi. Import tarkibida eng katta ulush, Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (30,5 %), Mashinalar va transport asbob-uskunolari (24,0 %), sanoat tovarlari (20,8 %) hamda Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (6,7 %) hisobiga to'g'ri keldi.

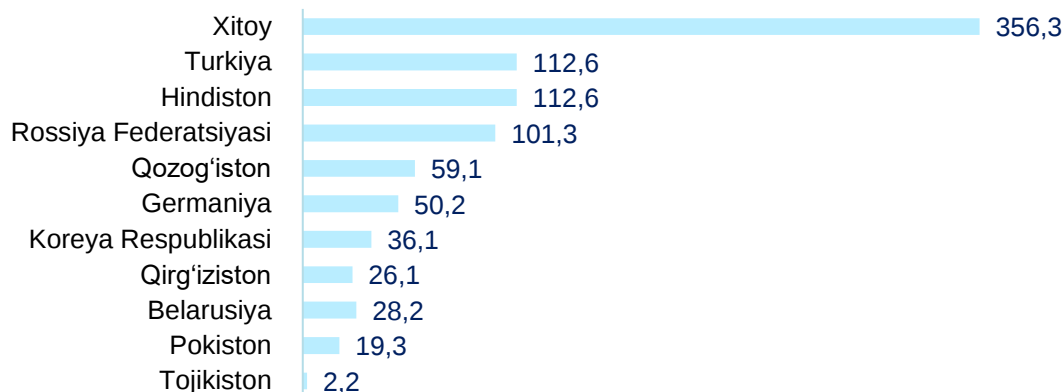
Namangan viloyatining importi tarkibi

3.1- jadval

Tarkibi	Mln AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da	Umumiy hajmga nisbatan, ulish % da
	2024 y.	2025 y.	2025 y.	2025 y.
Jami import	659,2	899,9	136,5	100
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	145,3	274,5	188,9	30,5
Ichimliklar va tamaki	0,8	0,2	24,8	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	43,3	59,9	138,5	6,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	10,1	22,1	2,2m	2,5
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	10,4	15,2	146,5	1,7
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	73,1	62,3	85,2	6,9
Sanoat tovarlari	146,3	187,5	128,2	20,8
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	184,0	216,4	117,6	24,0
Turli xil tayyor buyumlar	17,2	16,3	94,9	1,8
Xizmatlar	2,8	1,8	64,1	0,2
Boshqa tovarlar	26,0	43,8	168,3	4,9

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2025 yilning yanvar-noyabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 240,7 mln AQSH dollariga ko'paydi va 899,9 mln AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 1,8 mln AQSH dollariga yetdi.

Namangan viloyatining yirik importyor hamkor davlatlari (mln AQSH dollari)

2025 yil yanvar-noyabr oylarida Namangan viloyati 64 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yirik hamkor davlatlar XXR (39,6 %), Rossiya (11,3 %), Turkiya (12,5 %), Hindiston (12,5 %), Qozog'iston (6,6 %), Germaniya (5,6 %) va Koreya Respublikasi (4,0 %) jami importning 3/4 qismini tashkil etdi.

Namangan viloyatining XSST* bo'yicha importi tarkibi (2-xonali)

3.2- jadval

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
0	Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	274 529,9	188,9
0	Tirik hayvonlar	24 640,6	118,4
1	Go'sht va go'sht mahsulotlari	153 521,4	3,0m
2	Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	18 995,3	140,0
3	Baliq (dengizdan tashqari sut emizuvchilar), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suv umurtqasizlari va ulardan tayyorlovlar	2 046,9	3,1m
4	Don va ulardan olingan mahsulotlar	16 507,7	85,6
5	Sabzavot va mevalar	17 477,4	2,2m
6	Shakar, shakar mahsulotlari va asal	3 179,4	172,9
7	Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	8 716,2	103,9
8	Hayvonlar uchun yem (iyuldanmagan donlardan tashqari)	12 031,0	108,2
9	Turli oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	17 413,8	156,1
1	Ichimliklar va tamaki	198,1	24,8
11	Ichimliklar	198,1	24,8
2	Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	59 919,3	138,5
21	Ishlov berilmagan terilar, teri xomashyosi va mo'yina	5,2	0,0
22	Moyli urug'lar va moyli mevalar	2 885,8	82,3
23	Natural kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va regeneratsiyalangan rezina)	601,0	99,3
24	Tiqin va yog'och materiallari	42 485,4	132,7
25	Qog'oz massasi va makulatura	395,3	106,7
26	To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	9 850,9	16,1m
27	O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	2 509,0	68,9
28	Metall rudalari va metall parchalari	196,5	97,2
29	Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	990,3	42,8
3	Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	22 090,6	2,2m
32	Ko'mir, koks va briketlar	13 445,4	2,0m
33	Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	6 492,2	191,2
34	Tabiiy yoki sun'iy gaz	2 153,0	240,6m
4	Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	15 167,9	146,5
41	Hayvon moylari va yog'lari	181,0	4,0m
42	O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraksiyalangan	8 676,2	119,1
43	Hayvonlar va o'simliklarning qayta ishlangan moylari va yog'lari	6 310,7	2,0m

XSST kodi	XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati % da
5	Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	62 286,0	85,2
51	Organik kimyo moddalari	4 340,1	90,9
52	Noorganik kimyoviy moddalar	2 907,0	166,3
53	Bo'yash va tanish moddalar va bo'yoqlar	9 977,4	108,2
54	Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	14 025,3	51,3
55	Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualet preparatlari, pardozlovchi va yuvish vositalari	1 212,0	167,6
56	O'g'itlar	489,4	4,6m
57	Birlamchi shakldagi plastmassalar	17 824,2	97,3
58	Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	2 877,2	97,6
59	Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	8 633,4	109,3
6	Sanoat tovarlari	187 462,1	128,2
61	Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	58,1	44,4
62	Boshqa joyda tasniflanmagan kauchuk mahsulotlar	2 959,0	126,8
63	Probka va yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	11 097,7	90,7
64	Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	6 811,8	84,8
65	To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	69 131,2	110,4
66	Noruda qazilmalardan olingan mahsulotlar	5 189,0	68,4
67	Cho'yan va po'lat	49 017,7	113,8
68	Rangli metallar	311,8	41,2
69	Metallardan tayyorlangan buyumlar	42 573,9	4,3m
7	Mashinalar va transport asbob-uskunolari	216 378,6	117,6
71	Energiya generator mashinalari va asbob-uskunalar	6 381,7	71,8
72	Aniq tarmoqlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	63 184,2	78,4
73	Metallarga ishlov berish mashinalari	2 955,7	117,5
74	Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	80 957,4	2,0m
75	Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbobuskunalar	1 691,1	70,0
76	Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	365,8	2,0m
77	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	36 676,3	2,0m
78	Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	24 035,6	75,3
79	Boshqa transport uskunolari	130,5	159,5
8	Turli xil tayyor mahsulotlar	16 298,6	94,9
81	Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	3 596,6	83,6
82	Mebel va uning detallari, ko'rpa-to'shak anjomlari, matratslar, matratslar uchun tayanchlar, yostiqlar va to'ldirilgan shunga o'xshash mebel	894,5	176,6
83	Yo'l jihozlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	93,8	104,3
84	Kiyim-kechak buyumlari va kiyim-kechak anjomlari	483,4	95,5
85	Poyabzal	87,4	85,5
87	Maxsus, ilmiy va nazorat priborlari va apparatlari	3 471,0	77,3
88	Fotografik apparatlar, asbob-uskunalar, sarflash materiallari va optik buyumlar; soat	43,4	85,6
89	Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	7 626,4	107,0
9	Boshqa tovarlar	45 595,7	168,3

IV. METAMA'LUMOTLAR

*Tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (TIF TN) bilan birgalikda, BMTning Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

Tashqi savdo statistikasi, tovarlar va xizmatlar tashqi savdosi asosida shakllantiriladi: tovarlar tashqi savdosi statistikasini shakllantirishda dastlabki ma'lumotlar bo'lib, Bojxona qo'mitasining bojxona yuk deklaratsiyasining ma'lumotlari hamda Milliy statistika qo'mitasining rezedentdan norezedentga o'tuvchi, davlat chegarasini kesib o'tavgustdigan va

bojxona deklaratsiyasida hisobga olinavgustdigan tovarlarni statistik kuzatuvlari hisoblanadi; tashqi savdo xizmatlar statistikasini shakllantirish statistika kuzatuvlari asosida amalga oshiriladi.